

Reablement

Doorontwikkelen van reablement voor thuiswonende ouderen

Onderwerpen:

- Ouderen
- Thuis als het kan, zelf als het kan
- Reablement
- Zorg en Ondersteuning
- Doorontwikkelen en implementeren

Datum geplaatst: 25 april 2023

Deadline: 6 juni, **14.00 uur**

Let op: u kunt alleen een subsidieaanvraag indienen als je hiervoor een uitnodiging hebt ontvangen.

Inhoud

1	Samenvatting	1
2	Inleiding	1
3	Doel subsidieoproep.....	3
3.1	Onderdelen voor doorontwikkeling	3
3.1.1	Onderwerpen/vraagstukken	3
3.1.2	Het versterken en uitbreiden van de reablement samenwerking en netwerkvorming	3
3.1.3	(Verder) implementeren van reablement interventies	4
3.1.4	Evaluatie van effecten	4
4	Voorwaarden en verplichtingen.....	4
4.1	Voorwaarden	5
4.1.1	Wie kunnen er aanspraak maken op subsidie?	5
4.1.2	Samenwerking en bijdrage van derden	5
4.1.3	Welk bedrag kunt u aanvragen?.....	6
4.1.4	Praktische voorwaarden	6
4.2	Verplichtingen.....	7
5	Beoordeling en prioriteitstelling	7
5.1	Beoordelingsprocedure	7
5.2	Relevantiecriteria	8
5.3	Kwaliteitscriteria	9
5.4	Prioriteitstelling	10
6	Indienen.....	10
6.1	Indiening via Mijn ZonMw	10
6.2	Tips	10
6.3	Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	10
6.4	Inhoudelijke vragen	10
6.5	Technische vragen	10
6.6	Downloads en links.....	11

1 Samenvatting

Wie

Deze subsidieoproep is gericht op de zorgaanbieders die reablement in de praktijk uitvoeren en zijn genoemd in het onderzoeksrapport [Een goede dag op eigen kracht](#). Het gaat om de volgende zorgaanbieders:

- Langer Actief Thuis, Mijzo, Waalwijk
- Langer Vitaal Thuis, Woonzorggroep Samen, Schagen
- Blijf actief thuis, Meandergroep, Zuid-Limburg
- Cicero Zorggroep, Zuid-Limburg

Deze zorgaanbieders en hun samenwerkingspartners kunnen gezamenlijk als samenwerkingsverband een aanvraag indienen.

Waarvoor

Het doel van deze subsidieoproep is het doorontwikkelen van een bestaand reablement zorgaanbod of interventieprogramma gericht op thuiswonende ouderen. De nadruk ligt hierbij op het opdoen en ontwikkelen van kennis en ervaring over reablement uit de praktijk.

Met deze subsidieoproep kan het reablement zorgaanbod of interventieprogramma worden doorontwikkeld op verschillende onderdelen:

- Het verkrijgen van informatie, inzicht en praktijkkennis over specifieke reablement onderwerpen/vraagstukken.
- Het versterken en uitbreiden van de reablement samenwerking en netwerkvorming
- Het (verder) implementeren van reablement interventies.
- De evaluatie van effecten.
- Het verkennen van financiële borging.

Gehonoreerde projecten nemen verplicht deel aan een kennisontwikkelings- en begeleidingstraject. Hierbij worden kennis, ervaringen, lessen, succesfactoren en knelpunten opgehaald, gebundeld en teruggegeven.

Wat

In deze subsidieronde kunnen subsidieaanvragers maximaal €200.000,- aanvragen voor een looptijd van maximaal 20 maanden.

Aanvragen worden niet gehonoreerd wanneer activiteiten die zijn opgenomen in de aanvraag op een andere wijze gefinancierd worden: er mag dus geen sprake zijn van dubbele financiering. De subsidie is ook nadrukkelijk niet bedoeld voor het financieren reguliere zorg en bijscholing.

Wanneer

Deadline indienen subsidieaanvraag	Dinsdag 6 juni 2023, om 14:00 uur.
Ontvangst commentaar referenten	Medio juni 2023
Wederhoor (5 werkdagen na ontvangst hoor)	Eind juni 2023
Ontvangst besluitbrief	Eind juli 2023
Uiterlijke startdatum	2 oktober 2023

2 Inleiding

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft ZonMw verzocht een [programma](#) op te zetten voor het ophalen, bundelen, ontwikkelen en delen van kennis en ervaringen over reablement. Daarbij gaat het specifiek om reablement gericht op thuiswonende ouderen. Het gaat om ouderen die thuis wonen of na een opname (ziekenhuis, revalidatie instelling, ggz instelling) weer thuis komen te wonen en zich aanmelden voor wijkverpleging, thuiszorg (Zvw) en/of huishoudelijke hulp (Wmo) of al hulp ontvangen (Wmo of Zvw). Het gaat om kennis en ervaring in en uit de praktijk. Daarom richten wij ons op professionals die reablement uitvoeren zoals (wijk)verpleegkundigen, ergotherapeuten en/of fysiotherapeuten verzorgenden, huishoudelijke hulp, en het sociaal domein. Deze diversiteit aan partijen weerspiegelt de een integrale zorgaanpak voor kwetsbare ouderen, wat

in lijn met het NZa-advies¹ ook integrale bekostiging van zorg vereist. Met dit programma willen we komen tot een nadere definiëring van reablement in de Nederlandse context. De programmaopdracht is onderdeel van actielijn 1 'Samen vitaal ouder worden' van het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO) van het ministerie van VWS².

Deze subsidieoproep is de eerste subsidieronde van het programma Reablement. Naar verwachting opent er eind 2023 nog een tweede subsidieronde gericht op reablement.

Reablement

Reablement is erop gericht ouderen in staat te stellen zo lang mogelijk en zelfstandig mogelijk thuis te blijven wonen. Het is een manier van ondersteuning om het functioneren van het individu te verbeteren, zodanig dat het individu zo onafhankelijk mogelijk de dagelijkse activiteiten kan ondernemen. Reablement beoogt bij te dragen aan het versterken van autonomie, welzijn en kwaliteit van leven³. Reablement wordt in verschillende landen al ingezet en kent vier uitgangspunten: 'Zorgen dat' in plaats van 'zorgen voor'; de situatie van het individu is leidend; de ondersteuning is holistisch en het gaat om de combinatie van diverse vormen van zorg en ondersteuning. Ook in Nederland wordt er met reablement geëxperimenteerd.

Reablement lijkt het beroep op zorg en ondersteuning te verminderen⁴. Reablement past daarom goed in het beleid van 'de juiste zorg op de juiste plek' en bij het concept van 'passende zorg'⁵. De reablement uitgangspunten kunnen de basis zijn voor het zorgaanbod in zorgorganisaties en kunnen ook worden toegepast in interventieprogramma's, waarin middels een kort cyclische aanpak met thuiswonende ouderen wordt gewerkt aan het bevorderen van het onafhankelijk vermogen. Een in 2022 in opdracht van VWS uitgevoerd [onderzoek](#) naar de inzet van reablement laat zien dat volgens een internationale inventarisatie reablement in de meeste landen vooral in de eerste lijn wordt ingezet als kortdurend, intensief interventieprogramma met de volgende elementen:

- ondersteuning binnen een afgebakende termijn;
- ondersteuning thuis (eigen context);
- het vaststellen en bijhouden van doelen op basis van de ondersteuningsbehoefte van de thuiswonende oudere die gericht zijn op het bevorderen van het onafhankelijk vermogen, het evalueren van uitkomsten;
- ondersteuning door een interdisciplinair team en het trainen van dagelijkse activiteiten (afgeleid van de doelen) van de thuiswonende oudere.

Uit het [onderzoek](#) bleek dat in Nederland reablement als interventieprogramma nog weinig wordt toegepast. Slechts enkele Nederlandse zorgaanbieders hebben de reablement uitgangspunten in het zorgaanbod geïntegreerd of in programma's of interventies vastgelegd en het gedachtengoed omarmd en hiermee uiteenlopende ervaringen opgedaan. In het onderzoek zijn een aantal initiatieven genoemd die 'Reablement' programma's uitvoeren.

Initiatieven

Deze subsidieoproep is gericht op de zorgaanbieders die reablement in de praktijk uitvoeren en zijn genoemd in het onderzoeksrapport *Een goede dag op eigen kracht*⁶. Het gaat om de volgende zorgaanbieders:

- Langer Actief Thuis, Mijzo, Waalwijk
- Langer Vitaal Thuis, Woonzorggroep Samen, Schagen
- Blijf actief thuis, Meandergroep, Zuid-Limburg
- Cicero Zorggroep, Zuid-Limburg.

¹ Rijksoverheid. Kamerbrief over NZa-advies Bekostiging afstemming en coördinatie voor kwetsbare ouderen thuis.

<https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-volksgezondheid-welzijn-en-sport/documenten/kamerstukken/2023/03/27/kamerbrief-over-aanbieding-nza-advies-bekostiging-afstemming-en-coordinatie-kwetsbare-ouderen-thuis>

²Rijksoverheid. WOZO Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen.

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/07/04/wozo-programma-wonen-ondersteuning-en-zorg-voor-ouderen>

³ Andersson Elfers Felix. Een goede dag op eigen kracht: Een beschrijvend en praktijkgericht onderzoek naar reablement. Rapport. 2022.

⁴ Tessier, A., Beaulieu, M. D., McGinn, C. A., & Latulippe, R. (2016). Effectiveness of reablement: a systematic review. *Healthcare Policy*, 11(4), 49.

⁵ Rijksoverheid. Integraal Zorg Akkoord. Samen werken aan gezonde zorg.

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/09/16/integraal-zorgakkoord-samen-werken-aan-gezonde-zorg>

⁶ Andersson Elfers Felix. Een goede dag op eigen kracht: Een beschrijvend en praktijkgericht onderzoek naar reablement. Rapport. 2022.

Deze subsidieoproep is gericht op de zorgaanbieders en hun samenwerkingspartners bij het aanbieden van reablement. Zij kunnen gezamenlijk als samenwerkingsverband een aanvraag indienen. Hierna zullen zij worden aangeduid als initiatieven.

ZonMw heeft een inventariserende gespreksronde gevoerd met verschillende stakeholders. In deze gesprekken zijn bovenstaande initiatieven naar voren gekomen als zorgaanbieders die in de extramurale setting een reablement interventie of programma uitvoeren met de eerder genoemde elementen. Ook zijn dit de partijen die al langere tijd ervaring mee hebben met een reablement interventie of programma.

3 Doel subsidieoproep

Doel programma

Het doel van het ZonMw-programma Reablement is om te komen tot een definitie en afbakening van reablement in de Nederlandse context. Om hiertoe te komen wordt inzicht verworven in de ervaringen met en het gebruik van reablement en de mogelijkheden voor reablement als interventie en de kansen en belemmeringen daarvoor.

In het programma is gekozen voor reablement gericht op ouderen die thuis wonen. Ouderen met een Wlz-indicatie vallen buiten de scope van dit programma.

Doel subsidieoproep

Het doel van deze oproep is het doorontwikkelen van uw reablement zorgaanbod of interventieprogramma. Waarbij de nadruk ligt op het opdoen en ontwikkelen van kennis en ervaring over reablement; zowel praktijkkennis als ervaringskennis.

De initiatieven waarop deze subsidieoproep is gericht, hebben ieder een eigen reablement ontwikkelingsproces doorlopen. Op uiteenlopende wijze hebben ze draagvlak en een visie ontwikkeld, een trainingsprogramma opgezet, initiatieven gedraaid gestoeld op de reablement uitgangspunten en op basis van de uitgangspunten het zorgaanbod ingericht en hiermee ervaring opgedaan.

Uitgangspunt van deze subsidieoproep is daarom dat de onderstaande onderdelen voor doorontwikkeling (paragraaf 3.1), per initiatief verschillend uitgewerkt kunnen worden om daarmee een zo goed mogelijke aansluiting bij de eigen fase van ontwikkeling en ervaring van elk initiatief te bewerkstelligen. Dat kan betekenen dat mogelijk niet alle onderstaande onderdelen van doorontwikkelen passend zijn bij de fase van ontwikkeling van uw organisatie. U kunt daarbij zelf bepalen in welke mate u de onderdelen uitwerkt en waar u het accent legt. Mocht u ervoor kiezen een bepaald onderdeel niet uit te werken, dan moet u onderbouwen waarom dit onderdeel niet passend is bij de doorontwikkeling van uw reablement zorgaanbod of interventieprogramma.

3.1 Onderdelen voor doorontwikkeling

3.1.1 Onderwerpen/vraagstukken

Dit onderdeel is gericht op het verkrijgen van informatie, inzicht en praktijkkennis over specifieke reablement vraagstukken/onderwerpen. Dit kunnen onderwerpen/vraagstukken zijn die spelen binnen de eigen context, reablement zorgaanbod of interventieprogramma en waarover praktijkkennis ontwikkeld zou moeten worden. Hierin neemt u ook mee wat de effecten zijn en wat dit voor consequenties heeft voor de kosten en de baten. Voorbeelden van onderwerpen zijn:

- De duur en inrichting van het interventieprogramma,
- De ideale mix van interdisciplinaire samenwerking in het reablement team,
- (Vroeg)signalering,
- Voor welke groep thuiswonende ouderen is reablement wel geschikt en voor welke minder.

Houd bij de doorontwikkeling ook rekening met diversiteit van de doelgroep, naar bijvoorbeeld gender, leeftijd, etniciteit, aandoening of ziekte en hulpvraag onderwerpen meer gericht op randvoorwaarden als de rol van de sociale omgeving of andere onderwerpen. Daarnaast is het belangrijk de resultaten inzichtelijk te maken.

3.1.2 Het versterken en uitbreiden van de reablement samenwerking en netwerkvorming

Reablement is niet voorbehouden aan een bepaalde discipline of hulpverlener, het gaat juist om samenwerking tussen een aantal kerndisciplines: (wijk)verpleegkundigen, ergotherapeuten en/of

fysiotherapeuten verzorgenden, begeleiders, huishoudelijke hulp en sociaal domein. Onderdeel van de subsidieaanvraag is een visie en aanpak op het versterken en/of uitbreiden van de samenwerking tussen de verschillende disciplines en deelname van (vertegenwoordiging) van de cliënten en naasten, en de wijze van samenwerken met bijvoorbeeld de huisarts.

Daarnaast gaat het om versterken van de samenwerking met partijen die een belangrijke rol spelen bij het mogelijk maken van reablement, zoals: gemeente(n), zorgverzekeraar en (eventueel) zorgkantoor. In de subsidieaanvraag beschrijft u hoe samen met deze beleidsvormers en financierende partners toegewerkt kan worden naar het borgen van reablement in de context van de zorgorganisatie en het reablement aanbod of interventieprogramma.

3.1.3 (Verder) implementeren van reablement interventies

Door de initiatieven wordt nagegaan wat bevorderende en belemmerende factoren zijn bij implementeren van een reablement aanbod of interventieprogramma.

Bijvoorbeeld:

- Wat werkt goed bij deze wijkteams/organisaties/gemeenten?
- Wat zijn de condities en kan het interventieprogramma elders ook zo worden geïmplementeerd?
- Welke aanpassingen voor de andere context zijn nodig?
- Wat de overlap en/of afbakening is van uw reablement zorgaanbod of interventieprogramma ten opzichte van andere bestaande zorgconcepten en aanbod. Denk bijvoorbeeld aan positieve gezondheid.
- Welke implementatievraagstukken zijn er?

Aspecten waaraan bijvoorbeeld gedacht kan worden:

- Wat is er nodig aan training voor de professionals?
- Is er voldoende draagvlak voor reablement bij professionals?
- Hoe worden thuiswonende ouderen en de sociale omgeving/mantelzorgers geïnformeerd over reablement?
- Kan dit verbeterd worden met tools en bijvoorbeeld andere communicatietrajecten en hoe?

Op basis hiervan wordt vervolg gegeven aan de (verdere) implementatie bij meer wijkteams/zorgorganisaties/gemeenten en/of wordt implementatie geoptimaliseerd. Het aanstellen van een expert op een van deze gebieden zoals bijvoorbeeld een implementatiecoach voor de duur van het project kan hiervan een onderdeel zijn.

3.1.4 Evaluatie van effecten

U brengt de effecten van reablement in uw organisatie in kaart. Dit levert informatie op over hoe reablement wordt ervaren en gewaardeerd door cliënten en hun naasten én hoe hulpverleners reablement ervaren en waarderen. Daarnaast geeft het informatie over wat de inzet van reablement betekent voor de zorgvraag, arbeidsbesparing en wat reablement financieel oplevert.

3.1.5 Verkenning financiële borging

Dit onderdeel is een verplicht onderdeel van de subsidieaanvraag. In de aanvraag beschrijft u hoe het reablement zorgaanbod of interventieprogramma op dit moment wordt bekostigd vanuit het samenwerkingsverband. Daarbij wordt in kaart gebracht welke vraagstukken er zijn rond structurele mogelijkheden voor contractering en bekostiging en op welke wijze daaraan binnen het project wordt gewerkt. Daarvoor is het van belang vanuit de pilot inzichtelijk te maken:

- Op grond van welke (verzekerde) aanspraken uw reablement zorgaanbod of interventieprogramma geleverd kan worden.
- Hoe uw reablement zorgaanbod of interventieprogramma structureel bekostigd kan worden.

4 Voorwaarden en verplichtingen

Bij het aanvragen van subsidie bij ZonMw zijn er rechten, voorwaarden en verplichtingen om rekening mee te houden. Deze volgen uit de [Algemene wet bestuursrecht \(Awb\)](#). Titel 4.2 van de Awb bevat specifieke bepalingen die van toepassing zijn op subsidies van ZonMw. Daarnaast zijn de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#) van toepassing.

4.1 Voorwaarden

U kunt een aanvraag indienen als u voldoet aan alle onderstaande voorwaarden:

- De aanvraag wordt gedaan door de organisaties zoals genoemd in het VWS onderzoeksrapport *Een goede dag op eigen kracht*. Zij vragen subsidie aan namens het samenwerkingsverband dat het reablement zorgaanbod/interventieprogramma uitvoert.
- De subsidieaanvraag projectgroep moet minimaal bestaan uit:
 - een vertegenwoordiger van de betrokken zorg- en ondersteuningsorganisatie(s),
 - een wijkverpleegkundige,
 - een fysiotherapeut en/of een ergotherapeut,
 - de gemeente,
 - de zorgverzekeraar en eventueel het zorgkantoor.
- Het reablement zorgaanbod of interventieprogramma is gericht op thuiswonende ouderen die zorg en ondersteuning krijgen op grond van de Zvw en/of Wmo.
- De aanvrager moet een in Nederland gevestigde rechtspersoon zijn met aantoonbare regiobinding. Deze partij is eindverantwoordelijk en verzorgt de rapportage(s).
- Eén persoon wordt aangesteld als projectleider en penvoerder van het project. De projectleider is verantwoordelijk voor de uitvoering en coördinatie van het project en is contactpersoon voor ZonMw.
- De projectleider is bij voorkeur in dienst bij een van de organisaties uit het samenwerkingsverband van het initiatief.
- Per pilot kan maximaal één subsidieaanvraag worden ingediend voor maximaal € 200.000,-.
- De aanvraag wordt alleen beoordeeld als deze alle verplichte bijlagen bevat en wanneer deze volledig zijn ingevuld.

4.1.1 Wie kunnen er aanspraak maken op subsidie?

De volgende partij(en) kunnen/kan aanspraak maken op (een gedeelte van de) subsidie:

- De subsidie kan worden aangevraagd door zorgorganisaties zoals genoemd in het VWS onderzoeksrapport *Een goede dag op eigen kracht* en hun samenwerkingspartners van het lokale reablement zorgaanbod/interventieprogramma.

4.1.2 Samenwerking en bijdrage van derden

ZonMw stimuleert samenwerking tussen en deelname van partijen. Daarbij geldt dat geen subsidie wordt verstrekt als afspraken leiden of kunnen leiden tot het verlenen van onrechtmatige staatssteun of als daardoor niet aan de [algemene subsidiebepalingen](#) van ZonMw of voorwaarden van de subsidieoproep kan worden voldaan.

Uit de subsidieaanvraag en begroting moet duidelijk naar voren komen:

- Met welke partijen samengewerkt wordt. Beschrijf per partij op welke manier deze actief bijdraagt aan het project; dit zijn in elk geval partijen die op de begroting voorkomen als een partij die aanspraak wenst te maken op een deel van de subsidie. Ook partijen die voor eigen rekening en risico actief bijdragen maken onderdeel uit van de samenwerking.
- Met welke partij(en) een sponsorovereenkomst zal worden aangegaan en wat de in-natura of geldelijke bijdrage is.
- Welke partijen worden ingehuurd of indien dit nog niet bekend is, voor welke activiteiten wordt voorzien dat dit door derden zal worden uitgevoerd en de daarvoor te maken kosten (inclusief btw). Zie voor meer informatie en de voorwaarden voor inhuur/opdracht de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#).

Samenwerking en sponsoring moeten definitief geregeld zijn bij het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag.

Letter of Commitment

Omdat ZonMw zeker wil weten dat samenwerkende partijen/sponsors van een project zich juridisch hebben verplicht tot de toegezegde bijdrage, is een Letter of Commitment per samenwerkende partij/sponsor bij het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag verplicht. Gebruik hiervoor het voorbeeld op de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#).

Samenwerkings- en sponsorovereenkomst

Op de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#) vindt u meer informatie over de verschillende vormen van samenwerken en bijdragen (sponsoring/opdracht) met voorbeeldovereenkomsten als hulpmiddel bij het opstellen van de betreffende overeenkomst en de voorwaarden waaraan de overeenkomst moet voldoen in de daarbij horende uitleg. De op deze webpagina en in de uitleg genoemde voorwaarden maken integraal onderdeel uit van deze subsidieoproep. Indien ZonMw concept samenwerkings- en/of sponsorovereenkomst(en) opvraagt, verleent zij de subsidie op voorwaarde dat de overeenkomst(en) door haar geaccepteerd wordt/worden.

4.1.3 Welk bedrag kunt u aanvragen?

In deze subsidieronde:

- Kan maximaal €200.000,- worden aangevraagd voor een looptijd van maximaal 20 maanden.
- Kunnen kosten voor o.a. de procescoördinatie vergoed worden om bijvoorbeeld de samenwerking te versterken en/of uit te breiden van de betrokken partijen. Ook kunt u denken aan begeleiding van derden bij de verdere implementatie en opschaling van uw reablement zorgaanbod/interventieprogramma. Daarbij kunt u bijvoorbeeld denken aan een implementatiecoach of adviseur.
- Is de subsidie uitdrukkelijk niet bedoeld voor het financieren van reguliere zorg of onderzoeksactiviteiten die niet passen binnen de onder paragraaf 3.1 genoemde onderdelen.
- Mag er in geen geval sprake zijn van dubbele financiering. De activiteiten die zijn opgenomen in de aanvraag mogen nog niet op andere wijze gefinancierd zijn. De activiteiten starten na de subsidietoekenning.
- De subsidie is niet bedoeld voor het financieren van reguliere (bij)scholing. Wel kunt u kosten voor scholing/training in het kader van het reablement interventieprogramma opnemen.
- Zijn 'onvoorziene kosten' niet subsidiabel.
- Accountantskosten mogen tot een maximum van € 3.500 bij projecten van € 125.000, - of meer opgenomen worden in de begroting. Door de wijziging van de Algemene subsidiebepalingen ZonMw per 1 april 2022 moet er na afronding van een project van € 125.000,- of meer naast de financiële eindverantwoording ook een controleverklaring van een accountant aangeleverd worden. Universiteiten en universitair medische centra mogen accountantskosten niet opnemen in de begroting. Met deze instellingen zijn aparte afspraken gemaakt over de vereiste accountantsverklaring. Neem hiervoor contact op met uw financiële afdeling.

Het totale beschikbare subsidiebudget in deze subsidieronde bedraagt € 800.000,-.

Publicaties dienen volgens de volledig gouden Open Access route publiceert te worden. Hiervoor mag u kosten voor Open Access publicaties opnemen in de projectbegroting. Dit kan tot een maximumbedrag van € 5.000,-. In de begroting neemt u 'Open Access' als aparte budgetregel op. Zie voor meer informatie over Open Access paragraaf 4.2 en de [ZonMw-webpagina Open Access](#).

4.1.4 Praktische voorwaarden

Houd bij het schrijven van de aanvraag rekening met de volgende punten:

- Schrijf uw aanvraag in het Nederlands.
- Op de ZonMw-webpagina [voorwaarden en verplichtingen](#) leest u aan welke voorwaarden uw aanvraag moet voldoen.
- In uw begroting verwerkt u uren voor het deelnemen aan het begeleidingstraject, kennisuitwisselingsbijeenkomsten en bijvoorbeeld presentaties over uw reablement zorgaanbod of interventieprogramma naar andere organisaties tijdens bijeenkomsten, webinars en workshops. Naar inschatting bedraagt dit ongeveer 10% van de totale kosten. Deze kosten dient u duidelijk te specificeren in de begroting.
- Vanuit het begeleidingstraject zal gevraagd worden data aan te leveren en formulieren in te vullen de monitoring en effectevaluatie. Reserveer hiervoor uren in uw begroting.
- De volgende bijlage(n) zijn verplicht om toe te voegen:
 - De concept consortiumovereenkomst en/of sponsorovereenkomst.
 - Gespecificeerde begroting in het format overige instellingen.
- Alleen verplichte bijlagen worden meegenomen bij de beoordeling van uw aanvraag.

4.2 Verplichtingen

Verplichtingen zijn van toepassing wanneer u een subsidie krijgt toegekend. Hiervoor volgt ZonMw de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#). Daarnaast zijn ook de volgende verplichtingen van toepassing:

- **Deelname begeleidingstraject kennisontwikkeling en uitwisseling**

ZonMw organiseert gedurende de subsidie looptijd een kennisontwikkelings- en begeleidingstraject waarin de initiatieven begeleid worden bij het doorontwikkelen van het reablement zorgaanbod of interventieprogramma. Tijdens het traject worden kennis, ervaringen, lessen, succesfactoren en knelpunten opgehaald, gebundeld en teruggegeven. Onderdeel hiervan is het ophalen, bundelen, ontwikkelen en delen van kennis en ervaringen vanuit en met de gehonoreerde reablement projecten uit deze subsidieronde en een toekomstige subsidieronde gericht op nieuwe initiatieven die aan de slag gaan met reablement. Er zullen bijeenkomsten worden georganiseerd om de uitwisseling van kennis en ervaring te faciliteren. Door de projecten in verschillende fasen van ontwikkeling met elkaar in contact te brengen en door van elkaar te leren ontstaat er een lerend reablement netwerk. De gehonoreerde projecten uit deze subsidieronde zullen gevraagd worden om tijdens bijeenkomsten, Webinars en workshops de opgedane ervaring, inzichten en kennis te delen met startende organisaties.

Als uw subsidieaanvraag wordt toegekend neemt u verplicht deel aan het kennisontwikkelings- en begeleidingstraject en neemt u de geschatte uren voor deelname mee in het opstellen van uw begroting. Dit is minimaal 10% van uw begroting. Vanuit het begeleidingstraject zal een eenduidige wijze van monitoring en effectevaluatie worden opgezet en beschikbaar gesteld aan de initiatieven. Hiermee kunt u de effecten van reablement in kaart brengen. De effectevaluatie levert informatie op over hoe cliënten en hun naasten reablement ervaren en waarderen, hoe hulpverleners reablement waarderen, en wat de inzet van reablement betekent voor de omvang van de inzet van zorg en ondersteuning aan de groeiende doelgroep(en) van ouderen.

- **Open Access**

Alle publicaties die voortkomen uit (wetenschappelijk) onderzoek dat geheel of gedeeltelijk door ZonMw gefinancierd is, moeten Open Access beschikbaar gesteld worden (conform ZonMw Open Access beleid). ZonMw accepteert verschillende Open Access routes. Naast artikelen, moedigt ZonMw ook aan om andere type (wetenschappelijke) publicaties Open Access beschikbaar te stellen (zoals *monographs*, boeken, *conference proceedings* en *grey literature*), maar ook onderzoeksdata en kennisproducten van praktijkgericht onderzoek (zoals modellen, protocollen, prototypen, digitale tools, demonstraties). Voor meer informatie over het ZonMw Open Access beleid, de volledige voorwaarden en mogelijkheden, verwijzen we u naar [onze website](#).

- **Voorwaarden voor valorisatie**

ZonMw streeft naar brede toegankelijkheid van door haar gesubsidieerde projecten, daarom, dienen de tien principes voor Maatschappelijk Verantwoord Licentiëren (MVL) te worden toegepast bij licentiëring van resultaten. Beschrijf indien van toepassing hoe aanspraak op intellectueel eigendom is geregeld met samenwerkende partijen en eventueel derden. Geef ook aan hoe deze partijen de tien principes zullen naleven.

5 Beoordeling en prioriteitstelling

5.1 Beoordelingsprocedure

De beoordelingsprocedure kent de volgende stappen:

- 1 **Subsidieaanvraag indienen.** U dient uw subsidieaanvraag in via [Mijn ZonMw](#). Dit doet u vóór de deadline van **dinsdag 6 juni 2023, om 14:00 uur**.
- 2 **Ontvangstcheck.** Na het indienen van uw subsidieaanvraag controleert ZonMw of uw subsidieaanvraag compleet is en voldoet aan de [voorwaarden](#). Wanneer uw aanvraag niet compleet is, ontvangt u binnen één week na de deadline bericht van ZonMw. U krijgt dan maximaal 48 uur de tijd om uw aanvraag opnieuw en volledig in te dienen. Hierbij mag de aanvraag nooit inhoudelijk aangepast worden. Alleen als uw aanvraag compleet en ontvankelijk is (voldoet aan alle randvoorwaarden) wordt deze beoordeeld.

- 3 **Beoordeling referenten.** De subsidieaanvraag wordt beoordeeld door minimaal twee externe referenten. Zij beoordelen de kwaliteit van uw aanvraag op basis van de kwaliteitscriteria.
- 4 **Gelegenheid tot wederhoor.** De bevindingen en vragen van de referenten over uw subsidieaanvraag worden aan u voorgelegd (hoor), waarna u in de gelegenheid wordt gesteld hierop schriftelijk te reageren (wederhoor).
- 5 **Beoordeling commissie.** De beoordelingscommissie Reablement formuleert per aanvraag een eindoordeel. Het kwaliteitsoordeel stelt zij vast op basis van de subsidieaanvraag, het hoor en het wederhoor. De beoordelingscommissie Reablement stelt ook het eindoordeel over relevantie vast op basis van de relevantiecriteria. Alleen aanvragen die minimaal als Relevant en Voldoende beoordeeld zijn komen in aanmerking voor honorering.
- 6 **Besluit.** Op basis van de beoordeling door de beoordelingscommissie besluit ZonMw welke projecten door ZonMw worden gehonoreerd en afgewezen. Mocht het volledige budget niet worden uitgezet in deze ronde, dan zal dit worden meegenomen in het budget voor de volgende subsidieronde.

Voor de procedures voor de beoordeling van subsidieaanvragen verwijzen we u naar de infographic [‘in 10 stappen subsidie aanvragen’](#) en naar de [procedurebrochure aanvragers](#).

5.2 Relevantiecriteria

Criteria zorgaanbod/ interventieprogramma:

- Het doel van het reablement zorgaanbod/interventieprogramma is herstel of behoud van zelfredzaamheid in betekenisvolle dagelijkse activiteiten. De doelen van de cliënt zijn hierin leidend. U beschrijft in uw aanvraag uw reablement zorgaanbod/ interventieprogramma inclusief de doelgroep, de inclusiecriteria voor het reablement interventieprogramma en welke indicaties daarbij horen.

Aansluiting doel subsidieoproep:

- De aanvraag sluit aan bij het doel van de subsidieoproep: het doorontwikkelen van uw reablement zorgaanbod of interventieprogramma. Waarbij de nadruk ligt op het opdoen en ontwikkelen van kennis en ervaring over reablement; zowel praktijkkennis als ervaringskennis.
- Per onderdeel voor doorontwikkeling is goed onderbouwd waarom u dit onderdeel gaat doorontwikkelen voor uw reablement zorgaanbod of interventieprogramma. Of waarom niet.
- De keuze en aanpak voor de doorontwikkeling sluiten goed aan bij de beschreven fase van ontwikkeling en ervaring vanuit het bestaande reablement programma.
- De vorm van inbreng vanuit het perspectief van thuiswonende ouderen en naasten/ mantelzorgers sluit goed aan bij de doelgroep en het plan van aanpak.

Hieronder staan de criteria per [onderdelen voor doorontwikkeling](#). De vier onderdelen voor doorontwikkeling zijn beschreven in hoofdstuk 3 van de subsidieoproep.

Specifieke onderwerpen/ vraagstukken

- Er is aan de hand van een duidelijke beschrijving van kennislacunes en fase van ontwikkeling van het reablement zorgaanbod/ interventieprogramma uitgewerkt welke specifieke onderwerpen/ vraagstukken nader onderzocht gaan worden en welke niet. In het onderzoek neemt u ook zoveel mogelijk mee wat de effecten zijn en wat dit voor consequenties heeft voor de kosten en de baten. U dient goed te onderbouwen hoe de mate van uitwerking van dit onderdeel (zie paragraaf 3.1.1) past bij het reablement programma van uw organisatie. Waar mogelijk en relevant is er aandacht voor diversiteit en toepassing van ICT.

Het versterken en uitbreiden van de reablement samenwerking en netwerkvorming

- Er is in een visie en aanpak voldoende uitgewerkt hoe het versterken en/of uitbreiden van de samenwerking tussen de verschillende reablement disciplines en deelname van (vertegenwoordiging) van de cliënten en naasten, en de wijze van samenwerken met bijvoorbeeld de huisarts vorm kan krijgen.
- Daarnaast is helder uitgewerkt hoe de samenwerking wordt versterkt met partijen die een belangrijke rol spelen bij het mogelijk maken van reablement, zoals: gemeente(n), zorgverzekeraar en zorgkantoor. In de subsidieaanvraag beschrijft u hoe samen met deze beleidsvormers en financierende partners toegewerkt kan worden naar het borgen van reablement in de context van de zorgorganisatie en het reablement aanbod of interventieprogramma.

(Verder) implementeren van reablement interventies

- Er is goed uitgewerkt hoe wordt nagegaan wat bevorderende en belemmerende factoren zijn bij implementeren van een reablement aanbod of interventieprogramma.
- Op basis van de bevorderende en belemmerende factoren wordt vervolg gegeven aan de (verdere) implementatie bij meer wijkteams/ zorgorganisaties/gemeenten en/of wordt implementatie geoptimaliseerd.

Evaluatie van effecten

- Er is uitgewerkt hoe u een evaluatie van de effecten van reablement gaat uitvoeren. Dit levert informatie op over hoe cliënten en hun naasten reablement ervaren en waarderen, hoe hulpverleners reablement waarderen, en wat de inzet van reablement betekent voor de omvang van de inzet van zorg en ondersteuning aan de groeiende doelgroep(en) van ouderen.

Verkenning financiële borging reablement

- In de subsidieaanvraag is beschreven hoe het reablement zorgaanbod of interventieprogramma op dit moment wordt bekostigd vanuit het samenwerkingsverband. Daarbij is in kaart gebracht welke vraagstukken er zijn rond structurele mogelijkheden voor contractering en bekostiging en op welke wijze daaraan binnen het project wordt gewerkt. Daarvoor is het van belang vanuit de pilot inzichtelijk te maken:
 - Wat de overlap en/of afbakening is van uw reablement zorgaanbod of interventieprogramma ten opzichte van andere vormen van zorgaanbod.
 - Op grond van welke (verzekerde) aanspraken uw reablement zorgaanbod of interventieprogramma geleverd kan worden.
 - Hoe uw reablement zorgaanbod of interventieprogramma structureel bekostigd kan worden.
- Op heldere wijze is aangegeven hoe de initiatieven de financier(s) van zorg en/of ondersteuning (gemeente, zorgverzekeraar en/of zorgkantoor) verder betreft bij het project.
- Er is in voldoende mate uitgewerkt hoe een verkenning gedaan kan worden naar hoe financiële borging vorm zou kunnen krijgen in bijvoorbeeld een voorstel voor een integrale vorm van bekostiging, bij voorkeur in samenwerking met de andere binnen deze oproep gefinancierde projecten. In de subsidieaanvraag is beschreven op welke wijze bekostiging van de zorg tijdens de uitvoering van het project plaats gaat vinden.

5.3 Kwaliteitscriteria**Doelstellingen**

- De doelstellingen zijn SMART geformuleerd.
- De beoogde resultaten helder beschreven.

Plan van aanpak

- Er is helder beschreven hoe het reablement zorgaanbod/interventieprogramma wordt doorontwikkeld.
- Er is helder en concreet beschreven welke werkwijzen ingezet gaan worden om de doelstelling(en) te behalen.

Haalbaarheid

- Er is een duidelijke en realistische tijdsplanning opgenomen. Uit deze tijdsplanning wordt duidelijk welke activiteiten wanneer en door wie worden ondernomen.
- Er is aannemelijk gemaakt dat het doel van de aanvraag en het realiseren van het plan van aanpak behaald kunnen worden binnen de gestelde tijd, maximaal 20 maanden, met de beschikbare expertise, menskracht, faciliteiten en middelen. De leden in de projectgroep hebben de juiste expertises voor het uitvoeren van het project.

Samenwerkingspartners

- De rollen, taken en verantwoordelijkheden binnen het project zijn voor alle projectgroepleden en samenwerkingspartners duidelijk beschreven. Dit komt ook tot uitdrukking in de tijdsplanning.

Kennisoverdracht, -benutting en borging

- Zowel inhoudelijk als financieel is duidelijk gemaakt dat en op welke wijze het project bijdraagt aan het benutten en borgen van de opgedane kennis en ervaringen.

Begroting

- Het aangevraagde budget is realistisch onderbouwd.

Meer informatie over deze criteria vindt u in de [procedurebrochure](#).

5.4 Prioriteitstelling

Hieronder wordt de prioriteringsmatrix weergegeven. De matrix laat zien of een aanvraag in aanmerking komt voor honorering op basis van de eindoordelen. Alleen aanvragen die minimaal als Relevant en Voldoende beoordeeld zijn, komen in aanmerking voor honorering.

Relevantie / kwaliteit	Zeer relevant	Relevant	Laag relevant	Onvoldoende Relevant
Zeer goed	Honoreerbaar	Honoreerbaar	Niet honoreerbaar	Niet honoreerbaar
Goed	Honoreerbaar	Honoreerbaar	Niet honoreerbaar	Niet honoreerbaar
Voldoende	Honoreerbaar	Honoreerbaar	Niet honoreerbaar	Niet honoreerbaar
Matig	Niet honoreerbaar	Niet honoreerbaar	Niet honoreerbaar	Niet honoreerbaar
Onvoldoende	Niet honoreerbaar	Niet honoreerbaar	Niet honoreerbaar	Niet honoreerbaar

6 Indienen**6.1 Indiening via Mijn ZonMw**

Subsidieaanvragen kunnen uitsluitend door de hoofdaanvrager ingediend worden via het online indiensysteem van ZonMw ([Mijn ZonMw](#)). Sluitingsdatum voor het indienen van een uitgewerkte subsidieaanvraag is 6 juni, om 14.00 uur.

Het gehele tijdpad voor deze subsidieronde kunt u [hier](#) zien.

6.2 Tips

- ZonMw is overgestapt naar een ander online indiensysteem. Als u nog niet eerder met Mijn ZonMw heeft gewerkt moet u zich eerst registreren als 'Nieuwe gebruiker'.
- Zie voor meer informatie de [Handleiding Mijn ZonMw](#).

Wij raden u aan om, voordat u uw aanvraag digitaal indient, een Word-versie van uw aanvraag te printen (via Mijn ZonMw) en na te lopen op onregelmatigheden. Vooral als u uw aanvraag eerst in Word heeft opgesteld en vervolgens naar Mijn ZonMw heeft gekopieerd, kan het voorkomen dat sommige tekens (zoals aanhalingstekens) niet goed worden omgezet. U kunt dit in Mijn ZonMw zelf corrigeren.

6.3 Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag

De '[Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag](#)' moet ondertekend worden door de bestuurlijk verantwoordelijke en de hoofdaanvrager. De ondertekende verklaring kan toegevoegd worden aan de aanvraag in Mijn ZonMw of per mail gestuurd worden naar ZonMw, ter attentie van Marilyn Croes, reablement@zonmw.nl. De verklaring moet uiterlijk één week na indiening binnen zijn.

6.4 Inhoudelijke vragen

Neem voor inhoudelijke vragen contact op met: Madelon Bax, 06-34569551, reablement@zonmw.nl.

6.5 Technische vragen

Neem voor technische vragen over het gebruik van het online indiensysteem van ZonMw contact op met de servicedesk: maandag t/m vrijdag van 8.00 tot 17.00 uur, 070 349 51 76, servicedesk@zonmw.nl. Vermeld in uw e-mail uw telefoonnummer, zodat wij indien nodig contact met u kunnen opnemen.

6.6 Downloads en links

- [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#)
- [Infographic 'in 10 stappen subsidie aanvragen'](#)
- [Procedurebrochure voor aanvragers](#)
- [de ZonMw-webpagina Relevantiecriteria.](#)
- [Voorwaarden en verplichtingen](#)
- [Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#)
- [Open Access](#)
- [Implementatie en impact](#)
- [Mijn ZonMw](#)
- [Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag](#)
- [Programmapagina Reablement](#)
- [Duurzaam samenwerken](#)
- [Maak zelf een implementatieplan](#)